

OPETTAJAN IDEAPAPERI NÄYTTELYYN VÄRIÄ, VÄRIÄ! KOHTI PUHDASTA PALETTIA

Riihimäen taidemuseolla on esillä 29.5.2021 – 13.3.2022 väriteemainen näyttely. Se kertoo suomalaisessa 1900-luvun alun taiteessa ilmenneestä kiinnostuksesta uudenlaista värienkäyttöä kohtaan.

Eurooppalaisessa maalaustaiteessa tapahtui noihin aikoihin paljon uudistuksia. Vaikutukset näkyivät myös Suomessa. Täälläkin innostuttiin uudenlaisesta väriajattelusta ja värien tarjoamista, vapaammista ilmaisumahdollisuuksista.

Alettiin puhua *puhtaasta paletista*, eli taiteilijoiden käyttämistä kirkkaista, täydessä voimassaan hehkuvista väreistä. Suomen ensimmäinen taiteilijaryhmittymä, Septem-ryhmä, jalosti väriajattelua omissa näyttelyissään vuodesta 1912 lähtien.

Toki osa taiteilijoista tunsivat edelleen vetoa tummempia värejä kohtaan. Esimerkiksi Marraskuunryhmä tunnetaan tummanpuhuvista, maanläheisistä sävyistään ja jyrkistä muodoistaan. Onkin muistettava, että maalaustaide oli 1900-luvun ensimmäisilläkin vuosikymmenillä moninainen ja moni-ilmeinen. Näyttely tarjoaa yhdenlaisen katsauksen tähän moninaiseen värienkäyttöön ajan suomalaisessa maalaustaiteessa.

Tämä ideapaperi tarjoaa näkökulmia, tehtävää ja pohdittavaa tähän laajaan näyttelykokonaisuuteen liittyen. Tehtävät sopivat tehtäväksi näyttelykierroksen yhteydessä tai koulussa vierailun jälkeen.

Tavoitteet: Tutustua viime vuosisadan alun kuvataiteeseen Suomessa. Kehittää kulttuurista osaamista ja syventää käsityksiä taiteesta ja sen historiasta.

Menetelmät: Opetuskeskustelu. Näyttelyn teosten havainnoiminen, tutkiminen ja tulkitseminen. Itseilmaisu keskustellen ja piirtäen.

Materiaalit: Piirustuspaperia ja piirustusvälineitä.

1. Mitä värit merkitsevät meille?

Keskustelkaa ryhmässä väreistä. Voitte aloittaa käymällä läpi lempivärejanne. Jokainen voi myös mainita värin tai värit, joista pitää kaikkein vähiten. Osaatteko perustella näitä valintoja? Onko teillä ollut eri aikoina mieltymyksiä eri väreihin?

Miettikää, mitä eri värit merkitsevät. Voitte kuunnella Riihimäen taidemuseon kotisivuilta esittelyt kahdeksasta eri väristä. Keskustelkaa, mitä ajatuksia nämä näkökulmat teissä herättävät.

(Riihimäen taidemuseo → Näyttelyt → Väriä, väriä! → Värien symboliikat → valitse haluamasi värit)

2. Mitä näemme tottumuksesta ja mitä näemme todella?

Ihminen pystyy erottamaan miljoonasta 10 miljoonaan eri värisävyä. Silti olemme tottuneet erottamaan vain joitakin tuttuja värejä ja suljemme monia sävyjä ajattelumme ulkopuolelle.

Ajattelemme, että puiden lehdet ovat vihreitä ja rungot ruskeita, vaikka todellisuudessa eri sävyjä löytyy kohteista loputtomasti. Taiteilijat **Mikko Oinonen** (1883 - 1956) ja **Lennu Juvela** (1886 – 1979) ovat maalanneet kohteensa hehkumaan värejä. *Väriä, väriä!* -näyttelystä löytyvissä maalauksissa

lumi hehkuu sinioranssina ja puiden rungoista löytyy loputtomasti sävyjä, samoin kuin aurinkoisesta hiekkamaasta. He ovat myös käyttäneet kiehtovasti sekaisin kylmiä ja lämpimiä sävyjä.

Tehkää puuväreillä, väriliiduilla tai tusseilla piirrokset, joissa värit saavat olla todella villejä!

Nyt lumen ei tarvitse olla valkoista, kasvien vihreitä ja taivaan sininen. Kokeilkaa miten hienoja ja hurjia sävyjä ja väriyhdistelmiä keksitte. **Hauskoja hetkiä värien parissa!**